

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/4/2020
Identifikačné číslo spisu: 1519204694
Dátum vydania rozhodnutia: 08.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1519204694.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: U. W. U., U., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, V., zastúpeného Blaňár & Partners s.r.o., so sídlom Gunduličova 4, Bratislava, IČO: 36 866 784, proti žalovaným: 1/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX/XX, V., 2/ C.. U. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, V., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 58Cb/89/2019, o námietke zaujatosti uplatnenej žalobcom proti sudcom Krajského súdu v Bratislave, takto

rozhodol:

Sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľubica Břoušková, JUDr. Oľga Bahníková a JUDr. Ľubica Krišková nie sú vylúčené z pojednávania a rozhodovania sporu vedeného na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2Cob/223/2019.

Odôvodnenie

1. Predsedníčka senátu 2 Cob Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľubica Krišková v súlade s ustanovením § 54 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C.s.p.“) predložila súdny spis Okresného súdu Bratislava V sp. zn. 58Cb/89/2019 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o námietke zaujatosti, ktorú uplatnil žalobca, spolu s vyjadrením členiek odvolacieho senátu k predmetnej námietke.

2. Žalobca podaním z 29. januára 2020 vzniesol námietku zaujatosti proti členom senátu 2 Cob Krajského súdu v Bratislave, všetkým sudcom Okresného súdu Bratislava I a všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave a zároveň podal návrh na príkazanie sporu z dôvodu nutnosti inému súdu mimo obvod Krajského súdu v Bratislave.

2.1. Svoju námietku zaujatosti odôvodnil tým, že existujú veľmi silné indície zaujatosti konkrétnych sudcov Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave, pričom poukázal na komunikáciu medzi L. X.E. F. a U. M. z aplikácie Threema, ktorej časť týkajúcej sa konaní, v ktorých je účastníkom konania žalobca, jeho manželka K. M., a obchodné spoločnosti ADS PROPERTY, s.r.o., Carlton Property, s.r.o., AREC 3, s.r.o., ARTHUR CONSULTING, s.r.o. a EQUITY TRUST, s.r.o., pripojil k

námietke zaujatosti. Predmetnú komunikáciu mal žalobca získať 22. januára 2020 z dôveryhodného zdroja a podľa žalobcu dosahuje také obudné rozmery, že pôjde o dokonanie úplného rozkladu právneho štátu, ak pre tieto zásadné podozrenia nebudú oba sudy kompletne vylúčené z rozhodovacej činnosti.

2.2. Vo vzťahu k členom senátu odvolacieho súdu, ktorý má vo veci rozhodovať (t. j. vo vzťahu k senátu 2 Cob), žalobca uviedol, že nedisponuje žiadnymi konkrétnymi ani nepriamymi indíciami, ktoré by nasvedčovali o ich zaujatosti, preto sám pripúšťa, že je možné, že zaujatými nie sú.

2.3. Všeobecne však vo vzťahu k sudcom Krajského súdu v Bratislave uviedol, že minimálne časť sudcov odvolacieho súdu je vo všetkých sporoch, v ktorých je jednou zo strán žalobca a druhou stranou páni T. a B. alebo obchodné spoločnosti ADS PROPERTY, s.ro. alebo Carlton Property, s.r.o. zaujatá, pričom nie je možné objektívne určiť ktorí sudcovia sú zaujatí a ktorí nie. Žalobca sa pritom opiera o vyhlásenia z komunikácie z aplikácie Threemy medzi L.. L. alebo L.. F. na jednej strane a U. M. na druhej strane, z ktorej má vyplývať, že určitá osoba (označená emotikonom hlavy mimozemšťana - pozn. najvyššieho súdu) má mať kraj (Krajský súd v Bratislave - pozn. najvyššieho súdu) pod palcom v celku. Má ísť síce o názor L.. F., ktorý podľa žalobcu je potrebné vnímať v kontexte jeho skorších vyjadrení a predovšetkým v kontexte reálneho rozhodovania Krajského súdu v Bratislave v konaniach týkajúcich sa hotela Carlton. Konkrétne uviedol konania vedené pod sp. zn. 4Cob/205/2017, 4Cob/210/2017, 4Cob/211/2017, 4Cob/22/2018, 1Cob/49/2018, 1Cob/208/2019, 3Cob/90/2018, 3Cob/169/2019, 4Cob/111/2019 a 4Cob/197/2018. Zároveň poukázal na to, že členkou senátu 1Cob je JUDr. Andrea Haitová, sestra L. ktorá sa spomína v prepisoch z komunikácie z aplikácie Threema v rôznych súvislostiach na viacerých miestach. Členom senátu 3Cob je JUDr. Mária Ondrišová, ktorej nevesta L., konala v neprospech žalobcu vo viacerých registrových konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava I. Členkou senátu 4Cob je JUDr. Tatiana Pastieriková, ktorá sa spomína v kontexte, že na ňu má mať vplyv osoba pod menom Zoro.

2.4. Zároveň žalobca poukázal na to, že Krajský súd v Bratislave zamietol všetky ním podané sťažnosti, ktorými sa domáhal prešetrovania postupu Okresného súdu Bratislava I pri riešení jeho sťažností a podnetov.

3. Sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľubica Břoušková, JUDr. Oľga Bahníková a JUDr. Ľubica Krišková vo svojich vyjadreniach k vznesenej námietke zaujatosti z 3. februára 2020 uviedli, že sa necítia byť vo veci zaujaté, strany sporu nepoznajú a nemajú žiadny vzťah k predmetu sporu, pričom vylúčili akýkoľvek vplyv na ich rozhodovaciu činnosť.

4. Najvyšší súd ako súd nadriadený Krajskému súdu v Bratislave (§ 54 ods. 1 C.s.p.) posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti vznesenej žalobcom (§ 52 ods. 1 a 2 C.s.p. v spojení s § 49 ods. 1 C.s.p.) a skúmal existenciu dôvodov, pre ktoré je sudca, resp. celý senát vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

5. V zmysle § 49 ods. 1 C.s.p. je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rovnako tak je zámerom tejto právnej úpravy predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

5.1. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: a/ k sporu, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia sporu alebo konania, b/ k stranám sporu, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k ním, c/ k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcim znaky vzťahu uvedeného pod b/, alebo d/ k osobám zúčastneným na konaní (viď obdobne b/ a c/). Za relevantný sa pritom považuje iba taký vzťah, ktorý by (vzhladom na jeho charakteristické znaky) pri všetkej nožnej snahe sudcu o správnosť

konania a rozhodovania ovplyvnil jeho objektívny pohľad na spor a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 1Nc/1/2017 z 31. januára 2017).

6. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 C.s.p.) alebo na návrh strany (§ 52 C.s.p.). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 C.s.p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami C.s.p., ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

7. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku). Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti dovtedy, kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Požiadavka nestrannosti však nemôže byť dostatočne naplnená len subjektívnym testom, ktorý je náročný z hľadiska preukazovania. Na subjektívny test teda plynule nadväzuje test objektívny, ktorý si všima, či sudca vykazuje legitímne pochybnosti z hľadiska jeho nestrannosti (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 22/2019). Rozhodujúci preto nie je subjektívny aspekt, ale práve existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o nestrannosti sudcu. Uplatňuje sa tu tzv. teória zdania nezaujatosti (viď tézu, že spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná). Nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť (Delcourt proti Belgicku). Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanému sporu, stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o (ne)zaujatosti zákonného sudcu je, či obava strany sporu je objektívne oprávnená. Odpoveď na otázku, či sú obavy dotknutej osoby objektívne odôvodnené záleží na konkrétnych okolnostiach prípadu (Chmelř proti Českej republike). Pri objektívnom posudzovaní nestrannosti sa zisťuje, či je možné nezávisle na správaní sudcu na základe určitých overiteľných skutočností spochybníť jeho nestrannosť, pričom aj vonkajšie zdanie môže mať istý význam, nakoľko „v stávke“ je tiež dôvera, ktorú súdy v demokratickej spoločnosti musia vzbudzovať vo verejnosti (napr. Morel proti Francúzsku). Objektívnym testom sa teda skúma, či sudca ponúka dostatočné záruky, aby boli vylúčené všetky legitímne pochybnosti o nestrannosti sudcu (Piersack proti Belgicku). Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Nie je prípustné vychádzať iba z pochybností o pomere sudcu k prejednávanému sporu, stranám, či ich právnym zástupcom, ale iba z hmotno-právneho rozboru skutočností, ktoré k týmto pochybnostiam viedli (pozri napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 105/01). Za objektívne nie je možné teda považovať ani to, ako sa nestrannosť sudcu iba subjektívne javí vonkajšiemu pozorovateľovi (strane sporu), ale to, či reálne neexistujú objektívne okolnosti, ktoré by mohli objektívne viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým nie celkom nezaujatým vzťahom k veci disponuje (pozri napríklad nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 371/04). Objektívnu nestrannosť však nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci.

8. Nadriadený súd teda môže vylúčiť namietaného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí až vtedy, keď je evidentné, že vzťah sudcu nie je stranou len tvrdý, ale že skutočne existuje a svojou povahou a intenzitou vykazuje znaky relevantné v zmysle § 49 ods. 1 C.s.p. Rozhodujúca je tak existencia objektívnych skutočností, ktoré sa musia preukázať, a nie subjektívne domnienky uvedené stranou sporu.

8.1. Zároveň najvyšší súd uvádza, že pri rozhodovaní o námietke zaujatosti je nevyhnutné prednostne posudzovať, či sú dané dôvody pre vylúčenie zákonného sudcu (člena senátu, resp. celého senátu). Až po kladnom závere (t. j. že je dôvod pre vylúčenie zákonného sudcu) môže nadriadený súd posudzovať námietku zaujatosti, aj vo vzťahu k ďalším stranou sporu namietaným sudcom.

8.2. Na základe uvedeného sa najvyšší súd zaoberal tým, či sú dané dôvody pre vylúčenie sudkýň JUDr. Ľubice Břouškovéj, JUDr. Olgy Bahníkovéj a JUDr. Ľubice Křiškovej podľa § 49 ods. 1 C.s.p.

9. V rozhodovanej veci podľa najvyššieho súdu v tomto štádiu konania nie sú dané dôvody pre vylúčenie sudkýň JUDr. Ľubice Břouškovéj, JUDr. Olgy Bahníkovéj a JUDr. Ľubice Křiškovej, ako členiek senátu 2 Cob, ktorému bola predmetná vec pridelená na rozhodnutie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

9.1. Najvyšší súd uvádza, že v rozhodovanej veci nebola žalobcom preukázaná skutočná zaujatosť ním namietaných konajúcich sudkýň Krajského súdu v Bratislave. Z obsahu predloženého súdneho spisu, námietky zaujatosti (vrátane priloženého prepisu komunikácie z aplikácie Threema) a ani z vyjadrenia jednotlivých členiek senátu odvolacieho súdu 2 Cob nevyplýva v tomto štádiu konania splnenie zákonných dôvodov uvedených v ustanovení § 49 ods. 1 C.s.p. pre rozhodnutie o vylúčení členiek senátu odvolacieho súdu 2 Cob. Žalobca žiadnym (ani len nepriamym) spôsobom nepreukázal, že by sudkyne Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľubica Břoušková, JUDr. Olga Bahníková a JUDr. Ľubica Křišková mali nejaký pomer k stranám sporu, ich zástupcom, prípadne k prejednávanému sporu, resp. že by na ich rozhodovaciu činnosť mala vplyv nejaká tretia osoba, aby bol spor rozhodnutý určitým spôsobom (napr. v neprospech žalobcu). K tomuto záveru najvyšší súd dopĺňa, že samotný žalobca vo svojej námietke zaujatosti výslovne uviedol, že najmä v prípade senátu Krajského súdu v Bratislave 2 Cob nemá ani žiadne konkrétne nepriame indície a že je možné pripustiť, že zaujatými nie sú.

9.2. Z uvedeného dôvodu najvyšší súd pri svojom rozhodovaní (a to pri zohľadnení všetkého už uvedeného) vychádzal z prezumpcie nestrannosti konajúcich sudkýň a to z dôvodu, že žalobca neuviedol konkrétne objektívne okolnosti, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že konkrétne sudkyne disponujú určitým nie celkom nezaujatým vzťahom k veci, resp. že by poukázal na akúkoľvek konkrétnu skutočnosť svedčiacu o tom, že by na rozhodovaciu činnosť konkrétnych sudkýň mala mať vplyv nejaká tretia osoba. Pritom najvyšší súd poukazuje aj na vyjadrenia sudkýň Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľubice Břouškovéj, JUDr. Olgy Bahníkovéj a JUDr. Ľubice Křiškovej k vznesenej námietke zaujatosti, z ktorých vyplýva, že nepoznajú strany sporu ani ich zástupcov, nemajú pomer k rozhodovanej veci, stranám sporu a k ich zástupcom, v ktorých výslovne vylúčili akýkoľvek vplyv na ich rozhodovaciu činnosť.

10. Nakoľko zo vznesenej námietky zaujatosti a z vyjadrenia namietaných sudkýň neboli zistené žiadne skutočnosti významné z hľadiska § 49 ods. 1 C.s.p., ktoré by spochybňovali nezaujatosť a nestrannosť sudkýň Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľubice Břouškovéj, JUDr. Olgy Bahníkovéj a JUDr. Ľubice Křiškovej, rozhodujúcich v spore vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2Cob/125/2019, najvyšší súd podľa ustanovenia § 54 ods. 2 C.s.p. rozhodol tak, že ich nevylúčil z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu.

10.1. O námietke zaujatosti žalobcu uplatnenej voči ďalším sudcom Krajského súdu v Bratislave najvyšší súd nerozhodoval s poukazom na znenie ustanovenia § 55 druhá veta C.s.p., keďže nebol daný dôvod pre rozhodnutie o vylúčení ani jednej zo sudkýň zaradenej rozvrhom práce do odvolacieho senátu 2

Cob.

10.2. Rovnako tak najvyšší súd nerozhodoval o námietke zaujatosti žalobcu v časti, ktorá smerovala proti sudcom Okresného súdu Bratislava I, nakoľko vo veci rozhodoval ako súd prvej inštancie Okresný súd Bratislava V a nie Okresný súd Bratislava I, ako uvádza vo svojej námietke žalobca. V tejto časti je preto jeho námietka absolútne neopodstatnená.

11. K predmetnému záveru najvyšší súd dopĺňa, že predmetné rozhodnutie nepredstavuje prekážku pre vznesenie novej námietky zaujatosti niektorou zo strán sporu voči členkám senátu odvolacieho súdu 2 Cob, ak sa dozvedia o iných nových skutočnostiach, ktoré by zakladali dôvod pre ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetného sporu podľa ustanovenia § 49 ods. 1 C.s.p.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.